

Autoitumattoman talon utopia

Olette saattaneet joskus tuntea paitulin. Sellaisen, josta kyynärpäät työntyvät esiin. Reikäisen, raihnaisen. Paitulin, josta ei paljoa puhuttu, saati kerrottu tarinoita. Mutta juuri nyt on pakko puhua paitulista (ja muista unohdetuista).

Paituli asui vaatekaapissa kasan alimpana taaimmaisessa nurkassa pienimpänä myyttynä. Se ei ollut ollut päällä aikoihin. Uusi ja viehkeä, vedenpitävä Gore-Tex sekä muut hengettömät hepenet olivat syrjäyttäneet sen. Paituli oli unohdettu kevätsiivoukseen asti. Aika oli jo ajat sitten ajanut paitulin ohi, ajateltiin.

Kun aurinko tunkeutui talven pölyuutimen läpi, heräsi ihmislaajissa tarmo ja vouhotus. Kaapin sisällöt kipattiin sängyn päälle, kaikki kerrokset ja kerrostumat. Alimmaisesta päällimmäiseksi päätyi paituli. Tässä kohdassa olisi voinut käydä pahasti, mutta kävikin kaikin tavoin toisin.

Paituli vältti energiajätteen kohtalon, kaatopaikan ja kierrätyskeskuksen. Yhdessä villasukkien kanssa se pakattiin matkaan paikkaa, jota kutsuttakoon autoitumattomaksi taloksi.

Autoitumaton talo otti paitulin vastaan kaikessa sydämellisyydessään: lattian rispaantunut maton lieve, hellanpeittoon palanut aukko. Eläessään kolhiintuneita, mutta silti eläviin yhä luettuja. Ja paituli sai olla jälleen paituli ja lämmittää kevään koleina päivinä.

Sattuipa myös niin, että joku tarttui parsinneulaan. Paitulin joka silmukka kuroutui talteen. Yhdestäkään silmukasta ei haluttu luopua, sillä useamman silmukan paetessa olisi koko neulos purkautunut löyhäksi lankaläjäksi, vailla yhteyttä ajelehtiviksi langoiksi. Paituli parsittiin ja paikattiin.

Muistakin pidettiin hyvä huoli. Ruostuneet naulat suoristettiin täyteen mittaansa ja naulattiin osaksi juureslaatikoiden pohjaa. Kaikissa nähtiin merkitys, tarvekaluissa tulevat vuosikymmenet. Puukkojen tupenkyljissä luki KUNNIOITA ja harjat nojasivat harjakset kohti taivasta talojen seinustoilla.

Jokaisella päältä ehjällä esineellä ja työvälillä oli omat herkät kohtansa: haavat ja säröt, joiden paljastamista opeteltiin autoitumattomassa talossa olemaan pelkäämättä. Kaikkien oli tiedettävä kaarisahan terän ja harittavien hampaiden heikkous. Se, miten ne painuivat lyttyyn puun painosta ja miten sade ruostutti ulos pukin selkään unohtuneen terän. Miten kirveen puinen varsi murtui toistuvista pöllin taa kirveen varteen osuvista iskuista. Miten neula saattoi tippua lattialankun väliin piiloon, jos huomio siitä herpaantui. Kenenkään heikosta kohdasta ei voinut tutustumassa tietää, oli oltava avoin kohtaamisille.

Paituli kohdattiin paitulina, kaarisaha kaarisahana, sekatoorit kohdattiin sekatooreina. Eikä kukaan kutsunut niitä työnarkomaaneiksi sekotooreiksi, vaikka sekatoorien pahana tapana on suorittaa ja raataa. Ne yrittivät ansaita hyväksyttävyyttään työkaluna iskemällä teränsä kokoaan suurempiin omenapuiden oksiin, joihin ne sitten terästään takertuivat. Tarvittiin oksasahaa ja vahvaleukaisia oksasaksia, jotta sekatoorit ymmärsivät oman merkityksensä ketterinä pienien oksien leikkaajina ja oppivat olemaan tuhoamatta teriään itseään suurempiin oksiin.

Siinä yhteisössä oli paitulin hyvä olla ja se toivoi kovasti myös muilla olevan. Kirkuvin värein se kirjaili hihan suihinsa kaiken kunnioituksen ja halasi ystävänsä lämpimiksi.

Paitulin ja autoitumattoman talon tarina on syntynyt omavaraopiston kurssilla 2024. Tarina heijastaa syitä lähteä kurssille: tympääntymistä suoritus- ja kulutuskeskeisyyteen, tapaan, jolla elämä(t) sivuutetaan. Se on kokoon kursittu kolmen ensimmäisen viikon aikana polttopuita tehdessä, värttinää vuollessa, omenapuita leikatessa... Siihen vaikuttavat ne lukuisat kohtaamiset muiden kurssilaisten, ystäväni, kanssa, joita viikkoihin on sisältynyt. Piiloutumiset ja nähdyksi tulemiset, ilot, surut ja hyvästit.

Ei tämä paikka mikään täydellinen auvola ole ja joskus pelko ylittää kyvyn kohdata. Mutta silti tärkeintä, mitä koen tähän mennessä oppineeni ja yhä opettelevani, on itseni ja muiden kohtaaminen. Sillä vain näkemällä puukon tupessa olevan KUNNIOITA -teipin työkalujen lisäksi omassa ja ystäväni selässä (sekä lierojen jokaisessa jaokkeessa), tämäntapainen yhteinen elämä voi toimia.

Kaikella kunnioituksella Anna Lähde

